

Białystok, dnia 24 maja 2022 r.

mgr Adrianna Niegierewicz-Biernacka
Katedra Postępowania Karnego
Wydział Prawa UWB

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ W JĘZYKU ANGIELSKIM

My doctoral dissertation (entitled „*Private expertise in Polish criminal proceedings*”) raises the issue of using private expertise in polish criminal proceeding.

The aim of the research was to solve theoretical and practical problems concerning private expertise, which have not been resolved yet. Ipso facto the **main research problem** discussed in my dissertation is the role and importance of private expertise in the criminal proceedings (in other words: what is the role and importance of private expertise in the criminal proceedings?). Except the main research problem, the doctoral dissertation also deals with particular specific problems like:

- 1) What is the private expertise?
- 2) How do other countries regulate their private expertise? Can we follow their legal solutions?
- 3) What is the formal status of a private expert and private expertise?
- 4) How to use and what is the aim of using private expertise in criminal proceedings?
- 5) What is the impact of using private expertise in criminal proceedings and procedural decisions?

The hypotheses that were verified (confirmed or denied) in doctoral dissertation were:

Hypothesis 1: In practice, private expertise is not often used and has little impact on the criminal proceedings and the procedural decisions.

Hypothesis 2: The article 393 § 3 of the Code of Criminal Procedure is not a sufficient regulation to achieve target of this regulation. This regulation should be completed by other regulations which are concerning the status of a private expert and private expertise.

This doctoral dissertation, the following research methods were used: dogmatic and legal method and the empirical method. The dogmatic and legal method were completed by

historical method and a comparative law method. Thanks to this, was presented the evolution of the use of private expertise over time and the Polish regulations were compared with regulations (which concern private expertise) in other countries. However, the main research method, was the empirical method - a questionnaire. The questionnaire research was aimed at three respondent's group: lawyers (attorneys and legal advisers), judges and prosecutors. The questionnaires were completed by 148 attorneys and legal advisers, 299 judges and 1429 prosecutors.

This research methods determined the structure of the dissertation. PhD consists of introduction, five chapters and summary. The first chapter is a introductory part and it is about the most important issues and terms. The second chapter concentrates on historical and comparative analysis. This analysis concern polish regulations and regulations in other countries (England and Wales, Germany and Russia) - which concern private expertise. The next chapter describes principles of the criminal process in view of the use of private expertise. The fourth and fifth chapters mainly base on empirical research. This chapters describe the formal status of a private expert and private expertise. Dissertation ends with final conclusions with summing up and recommendations *de lege ferenda*.

Dissertation confirmed the hypotheses. The research shows including that:

- 1) in practice, private expertise is rarely used and has little influence on the trial, and has little influence on procedural decisions;
- 2) the provision of Art. 393 § 3 of the Code of Criminal Procedure is an incomplete legal regulation. It's should be completed by other regulations about status of private expert and private expert opinion;
- 3) using private expertise in practice is difficult. Private expert opinions are rarely submitted, the parties to the proceedings do not believe in its effectiveness, there are difficulties in identifying and assessing evidence from private expertise. Getting private expertise is expensive;
- 4) private expertise may significantly dynamize evidence proceedings. Private expertise can have an impact on effectiveness of litigation tactics.

Białystok, dnia 24 maja 2022 r.

mgr Adrianna Niegierewicz-Biernacka
Katedra Postępowania Karnego
Wydział Prawa UwB

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ W JĘZYKU POLSKIM

Moja rozprawa doktorska o tytule: „*Ekspertyza prywatna w polskim postępowaniu karnym*” porusza problematykę wykorzystania prywatnej ekspertyzy w polskim postępowaniu karnym.

Celem naukowym rozprawy było zbadanie teoretycznych i praktycznych zagadnień dotyczących ekspertyzy prywatnej, które nie zostały jeszcze rozstrzygnięte. Tym samym głównym problemem badawczym niniejszej rozprawy jest rola i znaczenie w procesie karnym ekspertyzy prywatnej (innymi słowy: jaka jest rola i znaczenie ekspertyzy prywatnej w procesie karnym?). Oprócz głównego problemu badawczego rozprawa doktorska rozstrzyga poszczególne problemy szczegółowe takie jak:

- 1) Co to jest ekspertyza prywatna?
- 2) Jak inne państwa regulują kwestię ekspertyzy prywatnej? Czy możemy wzorować się na ich rozwiązaniach prawnych?
- 3) Jaki jest status formalny eksperta prywatnego i ekspertyzy prywatnej?
- 4) W jaki sposób i w jakim celu wykorzystywana jest ekspertyza prywatna w postępowaniu karnym?
- 5) Jaki jest wpływ ekspertyzy prywatnej na przebieg postępowania karnego oraz wydawane decyzje procesowe?

Mając na uwadze tak przedstawione problemy badawcze, hipotezami podlegającymi weryfikacji (potwierdzeniu lub zaprzeczeniu) w toku rozprawy były:

- 1) Ekspertyza prywatna w praktyce nie jest często wykorzystywana i ma niewielki wpływ na przebieg postępowania oraz wydawane decyzje przez organy procesowe,

- 2) Przepis art. 393 § 3 kpk nie stanowi regulacji wystarczającej do osiągnięcia stawianych przed nią celów. Regulacja ta powinna być uzupełniona przez inne przepisy pozwalające na określenie statusu eksperta prywatnego oraz ekspertyzy prywatnej.

W niniejszej pracy zastosowane zostały takie metody badawcze jak: analiza dogmatyczno-prawna oraz metoda empiryczna. Analiza dogmatyczno-prawna została wzbogacona o wykładnię historyczną oraz metodę prawnoporównawczą. Dzięki temu przedstawiona została ewolucja wykorzystywania ekspertyzy prywatnej na przestrzeni czasu oraz porównano polskie unormowania do unormowań przyjętych w innych państwach. Zasadniczą metodą badawczą była jednak metoda empiryczna – kwestionariusz ankiety. Badania ankietowe dotyczyły trzech grup zawodowych: adwokatów i radców prawnych, sędziów i prokuratorów. Ankiety wypełniło 148 adwokatów i radców prawnych, 299 sędziów oraz 1429 prokuratorów.

Przyjęte metody badawcze uwarunkowały strukturę rozprawy. Rozprawa doktorska składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów i podsumowania. Rozdział I rozprawy jest częścią wprowadzającą i dotyczy zasadniczych zagadnień i pojęć. Rozdział II rozprawy poświęcony został analizie historycznej unormowań polskiej procedury karnej oraz unormowań przyjętych w innych państwach (Anglii i Walii, Niemiec i Rosji). Kolejny rozdział rozprawy zawiera rozważania odnoszące się do zasad procesu karnego w perspektywie wykorzystania ekspertyzy prywatnej. Natomiast IV i V rozdział rozprawy są rozdziałami opierającymi się głównie na badaniach empirycznych. Opisano w nich status prawny eksperta i ekspertyzy prywatnej. Pracę wieńczą wnioski końcowe, które stanowią syntezę wniosków wynikających z przeprowadzonych analiz w poszczególnych rozdziałach rozprawy oraz wnioski de lege ferenda.

Przeprowadzona w rozprawie doktorskiej analiza potwierdziła postawione na wstępie hipotezy. Z badań wynika m.in. że:

- ekspertyza prywatna w praktyce jest rzadko wykorzystywana i ma niewielki wpływ na przebieg postępowania, ma niewielki wpływ na decyzje procesowe;
- przepis art. 393 § 3 kpk nie stanowi regulacji wystarczającej do osiągnięcia stawianych przed nią celów;
- regulacja ta powinna być uzupełniona przez inne przepisy pozwalające na określenie statusu eksperta prywatnego oraz ekspertyzy prywatnej;

- badania empiryczne dowiodły, że wykorzystywanie ekspertyzy prywatnej jest związane z wieloma trudnościami i rodzi dużo wątpliwości natury praktycznej. Ekspertyzy prywatne są rzadko przedkładane, strony postępowania nie wierzą w jej efektywność, istnieją trudności w określeniu i ocenie dowodu z ekspertyzy prywatnej, taka usługa jest droga. Ekspertyza prywatna może jednak istotnie dynamizować postępowanie dowodowe oraz wpływać na incydentalne decyzje procesowe lub decyzje nieinstytucjonalnych stron postępowania co do efektywnej taktyki procesowej.